

Lukas Blinka, PhD

**Fakulta sociálních studií
Masarykova univerzita**

Joštova 10, 602 00 Brno

Tel.: 549493393

e-mail: blinka@fss.muni.cz

Téma ICT v životních stylech české společnosti vnímám jako velmi zajímavé jak z laického, tak empirického hlediska. Český psaná práce je klasického ražení, tedy není založená na shluku vlastních empirických článků, ale samotná má strukturu jedné velké empirické studie. V jejím jádru je analýza klastrů, které mají ozřejmit, jaká ta role ICT v životě dnešních obyvatel ČR je.

Bohužel práce trpí velkým množstvím závažných nedostatků. Uvedu je v chronologickém pořadí, jak je s nimi konfrontován čtenář.

Předně práce s literaturou. Autorka, pracuje dominantně s českými zdroji, citace např. Petruska, Kellera či Lupače jsou více než časté. K tématu více či méně relevantní pasáže tak, zdá se, nevznikly autorčinou syntézou původní literatury (např. Castellse), ale použitím syntézy jiných českých autorů. Z citačního stylu rovněž není zcela patrné, zda původní zdroje autorka vůbec použila, či zda se jedná o sekundární citace.

Zatímco první část teorie (informační a vzdělanostní společnost; následně totéž ale platí i o pasáži o životních stylech) je poněkud rozbíhavá do většího množství přístupů (jejichž vědomá redukce by nebyla na škodu), část týkající se ICT se paradoxně obešla téměř bez jakýchkoliv citací. Přitom by mě zajímalo, „odkud to autorka ví“? Odkud brala autorka informace např. o vlivu ICT na socializaci či o negativních dopadech používání ICT? Hlavním problémem teoretické části je v zásadě necitování či vyhýbání se empirické literatuře. Na téma vliv ICT na společnost vzniklo a ve stále zrychlenějším tempu vzniká enormní množství mediální i sociologické literatury. Krom už obstarožní studie Krauta a kol. (citovaného, zdá se, skrze práci Vybírala) jsem ale odkazy na kvalitní a současnou empirii nenašel.

Pravděpodobně právě z nerefektování empirické literatury vznikl následný problém – práce nemá výzkumné otázky, pouze relativně vágně formulované výzkumné cíle.

Práce nemá žádnou diskusi, ve které by byly výsledky konfrontovány právě s dosavadními a aktuálními poznatky. Zcela chyběla i diskuse metodologických limitů práce.

Poznámka k faktorovým analýzám (tabulka č. 2 a 3) – text práce není zcela jasný, jakým způsobem a z jakého důvodu probíhala – přitom se jedná o klíčový moment práce, neboť na něm stojí následná analýza klastrů. Obvykle po prvotní faktorové analýze dochází k úpravám, vypouštějí se položky, analýza se opakuje s určitým počtem faktorů, matice se rotuje, apod. Došlo k tomu i zde? Ať už ano či ne, otázka je „proč“? Tabulky říkají, že „jsou uvedeny pouze položky s faktorovou zátěží 0.5 a větší“. Proč se autorka rozhodla právě pro toto dělící kritérium (v empirické literatuře se prezentují i faktorové náboje mnohem menší než 0.5)? Z tabulek se rovněž jeví, že jednotlivé položky hrají roli pouze u jednoho faktoru. Skutečně to tak bylo, nebo některé položky vykazovaly faktorový náboj u více faktorů? Jaká byla korelace mezi jednotlivými položkami? Bylo by zajímavé vidět i procenta vysvětleného rozptylu nejen celku, ale i jednotlivých faktorů.

K formální stránce práce – na řadě míst na sebe odstavce v podstatě nenavazovaly, řada pasáží je rovněž redundantních, některá vyjádření jsou zvláštní, ale pravděpodobně by byly po jednom důkladném čtení napraveny (např. na straně 27 je u internetových auditorií uvedeno, že nejsou online, což by bylo ale dosti paradoxní. Pravděpodobně bylo myšleno, že se jedná o asynchronní mód online komunikace. Na rozdíl od chatů, kde se jedná o synchronní mód).

Práci, ač s určitým potenciálem, nemohu k obhajobě doporučit.

V Brně, 10.12.2014

Lukas Blinka

